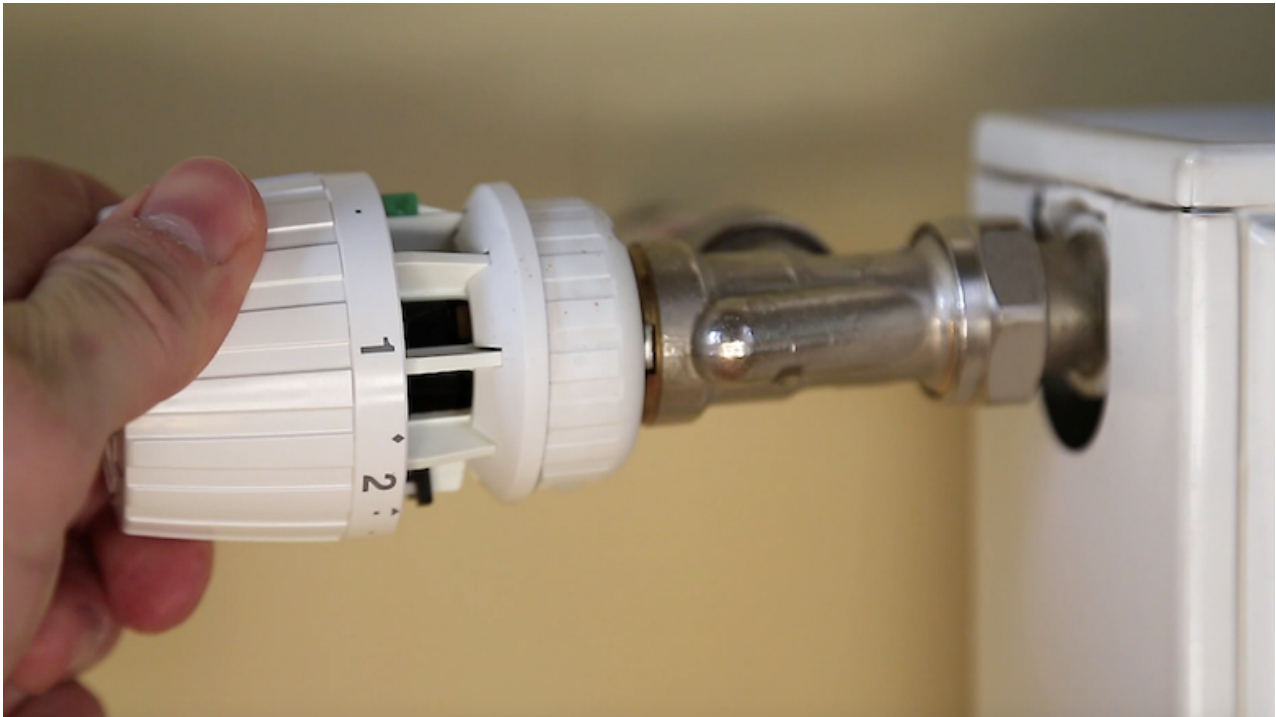

Energierekening óók fors omhoog als je huis niet met gas wordt verwarmd

radar.avrotros.nl/uitzendingen/gemist/item/energierekening-ook-fors-omhoog-als-je-huis-niet-met-gas-wordt-verwarmd

17 januari 2022

Je woont in een volledig gasloos huis en je krijgt je warm water en verwarming via een warmtenet. Ondanks dat je geen gas gebruikt, stijgen je energietarieven in 2022 fors. Dit komt omdat in de Warmtewet geregeld is dat de prijzen voor warmtenetten gekoppeld zijn aan de gasprijs. Dus je gebruikt geen gas, maar toch ga je tientjes tot ruim honderd euro per maand meer betalen, omdat de gasprijs het afgelopen jaar flink gestegen is.

Zo'n half miljoen huishoudens hebben geen gas in huis en zijn aangesloten op een milieuvriendelijk warmtenet. Ze krijgen hun warmte bijvoorbeeld via stadsverwarming, een biomassacentrale of een warmte-koude opslag. Veel van deze installaties draaien op duurzame energiebronnen zoals biomassa, biogas, aardwarmte of warmte uit de industrie en een deel op gas.

Nieuwe energietarieven bekend

Begin 2022 werden de nieuwe energietarieven voor gebruikers van een warmtenet bekend. Alle energiemaatschappijen rekenen met een gemiddelde klant en verbruik tussen 28 en 30 gigajoule per jaar. Volgens Eneco betalen klanten gemiddeld 22,62 euro per maand meer.

Bij Vattenfall wordt het 13 euro per maand en bij Ennatuurlijk zo'n 50 euro per maand. En in deze tarieven is de overheidscompensatie voor gestegen energieprijzen van zo'n 22 euro per maand er al vanaf. Bewoners in Bodegraven gebruiken een warmte-koude opslag van Eteck. Ook zij zien hun variabele kosten voor warmte bijna verdubbelen van 26,20 euro naar 48,85 euro per gigajoule.

Woonbond

De Woonbond berekende de prijsstijging ten opzichte van de tarieven van vorig jaar. Een gemiddeld huishouden met een warmteaansluiting is in totaal (vaste en variabele kosten) 41 procent per jaar meer kwijt voor warmte dan vorig jaar. Hieronder een prijsvergelijking tussen 2021 en 2022.

Leverancier	Stijging tov 2021	Warmteprijs 2022
Ennatuurlijk	89%	€ 42,92
Eneco	78 %	€43,67
HVC	63%	€ 39,49
Vattenfall	54%	€ 39,41
SVP	42%	€ 36,22

Overzicht actuele warmteprijsen en stijging t.o.v. vorig jaar

Bijna 60 euro meer per maand

In de praktijk vallen de prijsstijgingen een stuk hoger uit, ondanks dat Ennatuurlijk schrijft 'de laagste tarieven in de markt' te hebben. Ronnie Otten woont in de gasloze wijk Reeshof in Tilburg. Hij betaalt afgelopen jaar 126 euro per maand en nu stijgt zijn voorschot voor 2022 naar 185 euro: dat is ruim 700 euro per jaar meer. Hij snapt niet dat zijn energieleverancier Ennatuurlijk de tarieven zo verhoogd heeft van 22,76 euro naar 42,92 euro per gigajoule.

Warmtenet gebruikt maar 3 procent gas

Ottens wijk krijgt warm water en verwarming via het warmtenet Midden- en West-Brabant. Op de site van Ennatuurlijk staat dat maar 3 procent van de gebruikte energie afkomstig is van aardgas. Dus waarom krijgen de Tilburgers zo'n forse prijsstijging voor hun kiezen? Hij zegt: 'Dat maakt het zo krom. We zijn gasloos, hebben gasloze huizen,

maar vervolgens mogen we wel gasprijzen betalen.' Ronnie is een petitie gestart tegen de onnatuurlijk hoge tarieven van Ennatuurlijk, die is inmiddels al ruim 25.000 keer ondertekend.

Waarom stijgen tarieven zo exorbitant als er maar 1 procent gas wordt gebruikt?

Edwin Hanegraaf woont in de gasloze wijk Hoogveld in Sittard en is aangesloten op het warmtenet Sittard van Ennatuurlijk. Hij heeft op zijn dak zonnepanelen geïnstalleerd voor zijn elektriciteitsverbruik. Zijn wijk is aangesloten op Biomassa Energiecentrale Sittard (BES).

Ennatuurlijk schrijft op hun site: 'Warmtenet Hoogveld levert circa 99 procent warmte, afkomstig van de BES. 1 procent komt van gasketels in het ketelhuis in Hoogveld.' Dus ook hier vragen de Limburgers zich af: waarom stijgen onze tarieven zo exorbitant als er maar 1 procent gas wordt gebruikt om ons van warmte te voorzien? Edwin zegt: 'Wij hebben maar 1 procent aan gas en 88 procent aan verhoging. Voor mij is het gevoel dat alle verliezen van de afgelopen jaren, plus wat iedere gek vraagt aan inkoop, dat rekenen we gewoon door aan de consument.'

Geen keus, je kunt niet overstappen

Edwin betaalt in 2022 zo'n 90 euro per maand meer dan vorig jaar. Dat is zo'n 1100 euro op jaarbasis. Wat hem vooral stoort is de monopoliepositie van Ennatuurlijk. Bewoners die aangesloten zijn op een warmtenet kunnen niet overstappen naar een andere energieleverancier.

Hij zegt: 'Het ergste vind ik dat we geen keus hebben. Het kan toch niet waar zijn dat iemand in een monopoliepositie alle kosten bij de consument neerlegt. Dit systeem is ons door de strot geduwd en we hebben te maken met één aanbieder. Zouden mensen die aangesloten zijn op zo'n warmtenet niet meer beschermd moeten worden tegen dit soort enorme prijsstijgingen? Op deze manier lukt de energietransitie nooit en weigeren mensen zich te laten aansluiten op een warmtenet.'

'Het voelt alsof je beboet wordt'

Radar sprak ook met een aantal boze Friezen in Goutum en Leeuwarden. Zij gaan gemiddeld tussen 75 en 100 euro per maand meer betalen voor hun warmte van Ennatuurlijk, terwijl hun nieuwbouwhuizen extreem goed geïsoleerd zijn. Ook Peter Brueker uit Enschede schrok van zijn nieuwe voorschotbedrag. Hij betaalde vorig jaar 54,34 euro per maand en dat stijgt naar 169,13 euro. Hij zegt: 'Het voelt alsof je beboet wordt, je kan geen kant op. Je moet bijbetalen ook al zit je bij een zogenaamd duurzaam warmtenet. Je moet er maar voor betalen en je kunt niet naar een ander'.

'Investeren in dikke trui en vest'

Peter vervolgt zijn verhaal: 'Ik woon in een huurhuis, dus beter isoleren of zelf een warmtepomp aanschaffen is geen optie. Ik heb in de winter alleen in mijn woonkamer, badkamer en slaapkamer mijn radiator aanstaan. De rest staat het hele jaar uit. Het enige waarin ik kan investeren is een dikke trui en een vest.' Het warmtenet in Enschede draait volgens Ennatuurlijk slechts voor 7 procent op aardgas.

Koppeling met de gasprijs

Dus de bewoners gebruiken geen gas en het warmtenet gebruikt in deze voorbeelden tussen 1 en 7 procent aardgas. Dus wat verklaart die enorme prijsstijging? In de Warmtewet is vastgelegd dat gebruikers van een warmtenet niet meer mogen betalen dan mensen die aangesloten zijn op gas. Dit heet het 'niet meer dan anders' principe. Deze regel zou gebruikers van een warmtenet moeten beschermen tegen te hoge tarieven omdat er maar één aanbieder is, maar nu zorgt deze koppeling met de gasprijs voor een averechts effect.

Maximumtarief stijgt met 67 procent

De Autoriteit Consument & Markt (ACM) bepaalt welk maximumtarief een energieleverancier van een warmtenet mag berekenen aan de klant. De prijs is gebaseerd op het gemiddelde tarief voor aardgas van de 10 grootste gasleveranciers op 1 januari. Voor 2022 is de wettelijke verhoging vastgesteld op 67 procent, maar de ACM waarschuwt energieleveranciers tarieven niet onnodig te verhogen of meer winst te maken en gaat dit ook onderzoeken. De ACM wil dat de tarieven voor warmtenetten op een andere manier worden vastgesteld dan deze koppeling met de gasprijs. Lees hier de reactie van de ACM.

Warmteleveranciers hoeven maximale prijsstijging niet door te voeren

Bovendien hoeven de warmteleveranciers niet de maximale prijsstijging door te voeren. De prijsverhoging mag alleen kostendekkend zijn. Eneco schrijft: 'De tarieven liggen ruim onder de maximale tarieven die voor 2022 zijn vastgesteld door de Autoriteit Consument & Markt (ACM)'.

Vattenfall verhoogt de prijs voor stadswarmte slechts met ongeveer de helft van de stijging van de ACM. Vol trots meldt Ennatuurlijk: 'De totale kosten (variabel en vaste kosten) stijgen bij Ennatuurlijk met ongeveer 35 procent ten opzichte van het maximum van de ACM. De kosten voor onze warmteklanten stijgt met ongeveer 54% ten opzichte van 2021 bij een gemiddeld gebruik van 35 gigajoule.'

Wetswijziging nodig voor ontkoppeling met gasprijs

In de Tweede Kamer wordt al langer gesproken om deze koppeling met de gasprijs los te laten. Kamerbrief mogelijkheden loskoppelen warmtetarieven van aardgasprijzen | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl Hiervoor is een wetswijziging nodig, maar de nieuwe Warmtewet 2.0 werd afgelopen zomer uitgesteld. Dus het nieuwe kabinet en klimaatminister Rob Jetten moet aan de bak.

Energietarief vastgezet toen gasprijs op zijn hoogst was

Daarnaast is het nieuwe warmtetarief voor heel 2022 vastgezet precies op het moment dat de gasprijs op het allerhoogste punt stond. Nu daalt de gasprijs, maar daar profiteren de klanten niet van en de energieleverancier wél. Ook dat roept veel weerstand op bij gebruikers van een warmtenet.

Consumentenorganisaties pleit voor loskoppeling gasprijs

Rob Jetten, de kersverse minister voor Klimaat en Energie vindt het één week na zijn installatie te vroeg om te reageren. Vereniging Eigen Huis, de Woonbond en de Consumentenbond pleiten al langer voor een loskoppeling van de gasprijs. De drie consumentenorganisaties stuurden eind december al een brief naar de politiek.

'Nieuw tariefstelsel dat eerlijker, transparanter en betaalbaarder uitpakt voor huishoudens'

Ze schrijven: 'Er moet haast worden gemaakt met de nieuwe wet collectieve warmtevoorziening. Wij pleiten daarbij voor een nieuw tariefstelsel dat eerlijker, transparanter en betaalbaarder uitpakt voor huishoudens.' Zo willen ze niet dat de peildatum in december ligt om het warmtetarief voor een jaar vast te leggen, omdat in het najaar de gastarieven altijd hoger zijn. Je zou uit moeten gaan van een jaargemiddelde.

Kamervragen

Radar interviewden vier Kamerleden van D66, GroenLinks, SP en PvdA die willen allemaal zo snel mogelijk een loskoppeling van de gasprijs. Tweede Kamerlid Renske Leijten (SP) zegt: 'Dit is ook heel dom beleid om draagvlak te krijgen om wel van het gas af te gaan en om wel andere energievormen te gebruiken die minder op kolen, gas en olie drijven. Wat we uiteindelijk zullen moeten gaan doen om de klimaatverandering tegen te gaan.' Suzanne Kröger van GroenLinks gaat Kamervragen stellen. Ze zegt: 'Het is natuurlijk absurd dat mensen geconfronteerd worden met hele hoge prijzen voor de warmte, terwijl ze juist van het gas af zijn omdat het gebaseerd is op de gasprijs. De nieuwe minister moet echt snel actie ondernemen.'

Aardgas nodig voor piekvraag

Ennatuurlijk zit in de uitzending van Radar om hun hoge tarieven toe te lichten. Energie Nederland (de branchevereniging voor alle partijen die stroom, gas en warmte produceren, leveren en verhandelen) laat in een persbericht weten dat veel warmtenetten duurzaam zijn, maar ook gebruik maken van aardgas en elektriciteit.

Vaak wordt aardgas gebruikt om de piekvraag op te vangen. In sommige typen installaties (zoals bij aquathermie of een WKO-systeem) wordt ook veel elektriciteit verbruikt. Daarnaast leiden de hogere gasprijzen tot lagere SDE-subsidies voor de duurzame warmtebronnen waardoor de warmtebedrijven minder inkomsten hebben.'

Eerdere uitzendingen Radar

Radar besteedde eerder al aandacht aan de hoge energiekosten. Je kunt de uitzendingen hier terugkijken: